

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ**

ՏԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՆՐԱ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՍՈՂՈՒԼ	ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՍՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	1105B4/25
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ՍԵՐՎԻՍ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	3-րդ կուրս/ 2-րդ կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<ul style="list-style-type: none"> • տեղեկացնել սփյուռքի աշխարհագրության գիտատեսական և գիտագործնական խնդիրներին, • զարգացնել ուսանողների տեսական պատկերացումները հայկան սփյուռքի ձևավորման օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ պատճառների վերաբերյալ, • ապահովել անհրաժեշտ տեսական գիտելիքներ հայկական սփյուռքի աշխարհագրական ժամանակակից տեղաբաշխման վերաբերյալ, • բացահայտել հայկական սփյուռքի համայնքների ինքնակազմակերպման առանձնահատկությունները: • բացահայտել Հայաստան-սփյուռք գործակցության հիմնական ուղղությունները:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <p>Սահմանել «Սփյուռքի աշխարհագրություն» գիտակարգի հետազոտության օբյեկտը, գիտատեսական և գիտագործնական խնդիրները: Բնորոշել հայկական սփյուռքի ձևավորման օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ պատճառները: Նկարագրել հայկական սփյուռքի ավանադական և ժամանակակից համայնքների աշխարհագրությունը: Ներկայացնել հայկական սփյուռքի ինքնակազմակերպումը ապահովող գլխավոր կառույցներն ու կազմակերպությունները: Բնորոշել Հայաստան-սփյուռք համագործակցության հիմնական ուղղությունները:</p> <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Հիմնավորել հայկական սփյուռքի ազգային, մշակութային, տնտեսական և քաղաքական նշանակությունը: Վերլուծել հայկական սփյուռքի ձևավորման և զարգացման հիմնական գործոնները: Արժևորել սփյուռքի կազմակերպությունների և կառույցների գործունեության բովանդակությունը: Գնահատել Հայաստան-սփյուռք գործակցության զարգացման հնարավորությունները:</p> <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Տիրապետել հայկական սփյուռքի ինքնապահպանման գործառույթները գնահատելու հմտություններին: Գնահատել Հայաստանի զարգացման գործում սփյուռքի դերն ու նշաբակությունը: Տիրապետել հայկական սփյուռքի համայնքներին վերաբերող ժամանակակից ինֆորմացիան ներակայացնելու հմտություններին:</p>

<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 4 • ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ – 80 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 40 • ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ – 10 • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ – 30 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ – 5
<p>ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ</p>	<p>Ուսանողները պետք է ծանոթ լինեն Հայոց պատմության անկյունաքարային պահերին: Մասնավորապես՝ պետք է տիրապետեն Հայաստանում հայերի լիարժեք կենսագործունեությունը խաթարած պատմական իրադարձություններին:</p>
<p>ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՍԵՌՈՂՆԵՐ</p>	<p>Մեթոդը ուսումնական գործընթացում դասախոսի և ուսանողի համատեղ աշխատանքն է: Յուրաքանչյուր առարկայի դասավանդման մեթոդների համակարգը որոշվում է տվյալ գիտության ուսուցման խնդիրներով: Սփյուռքի աշխարհագրությունն առարկայի դասավանդման ընթացքում կիրառվում են ուսուցման ինչպես ակտիվ այնպես էլ պասիվ մեթոդներ: Այստեղ կիրառվող մեթոդներից են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • ինտերակտիվ դասախոսություններ /Պատմելու, Բացատրական-նկարագրական Զննական- ցուցադրական/ • խմբային աշխատանք /քննարկումներ և ներկայացումներ/ • ինքնուրույն աշխատանք • Ուրվագծային քարտեզների հետ կատարվող գործնական աշխատանքի մեթոդներ • Պրեզենտացիաների կազմում և ներկայացում
<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ներածություն <ul style="list-style-type: none"> ○ «Սփյուռքի աշխարհագրություն» դասընթացի նպատակը, խնդիրները, կառուցվածքը • Հայկական սփյուռքի ձևավորման տարածաժամանակային առանձնահատկությունները <ul style="list-style-type: none"> ○ Հայկական սփյուռքի ձևավորման օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ պատճառները, ○ հայկական սփյուռքի ձևավորման ու զարգացման պատպասաշխարհագրական ընթացքը, ○ Դասական և ժամանակակից սփյուռքի կայացման աշխարհագրական առանձնահատկությունները <ul style="list-style-type: none"> • Հայկական սփյուռքի տարաբնակեցման աշխարհագրություն ○ Հայկական սփյուռքի տարաբնակեցման ժամանակակից պատկերը ○ Հայկական սփյուռքի արեալները <ul style="list-style-type: none"> • Հայաստան-սփյուռք փոխգործակցություն ○ Հայաստան-սփյուռք գործակցության ժամանակակից հարթությունը ○ ՀՀ սփյուռքի նախարարություն ○ «Հայաստան» Համահայկական հիմնադրամ ○ Համահայկական խաղեր
<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>ՀԻՄՆԱԿԱՆ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ներսիսյան Ա., Հայկական սփյուռքի աշխարհագրություն. Վանաձոր, 2014թ., 2. Հայ սփյուռքի հանրագիտարան. Ե. 2003թ, 3. Դավաթյան Կ. Հայ սփյուռքի պատմություն /համառոտ ակնարկ/, Ե., 1992թ 4. Ա. Ներսիսյան, Հայաստանը աշխարհաքաղաքական մեծ խաղատախտակում, Վանաձոր 2013, 5. «Հետխորհրդային տարածքի հայկական համայնքներում տեղեկատվական և մշակութային ռեսուրսների ուսումնասիրություն», «Նորավանք» ԳԿՀ, Երևան 2010, 6. «Հայ համայնքը ԱՄՆ-ում», «Նորավանք» ԳԿՀ, Երևան 2010,

7. «Մփյուռքի դավանանքային հատվածների խնդիրները և հնարավորությունները», «Նորավանք» ԳԿՀ Երևան 2011.

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

- Ալպոյաջյան Ա. Պատմություն հայ գաղթականության հ. 1,2, 3. Կահիրե 1944, 1955,1961.
- Գասպարյան Ս. Մփյուռքահայ գաղթօջախները այսօր. Ե. 1962թ.
- Աբրահամյան Ա. Համառոտ ուրվագիծ հայ գաղթավայրերի պատմության, հ 1,2 Ե., 1964, 1967.
- Մեիքսեթյան Հ. Հայրենիք –սփյուռք առնչությունները և հայրենադարձությունը /1920-1980թթ./, Ե., 1985
- Այլախոս և այլադավան հայեր “Հայրենիք” մատենաշար թիվ 8.
- “Նախիջեվանյան հիմնախնդիր” Իրավական և քաղաքական տեսանկյուններ Ա. Մանասյան, 2009թ
- Հանրագիտական համառոտ բառարան “Հայերն աշխարհում” Ե. 1995թ
- www.noravank.am
- www.mindiaspora.am

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

- Նախատեսված է.
- երկու գրավոր ընթացիկ ստուգումներ (ստուգողական աշխատանքներ): Յուրաքանչյուր հարցաթերթիկ պարունակում է 6-ական հարց, որից 2-ը 20 միավորանոց կշռով, իսկ 4-ը՝ 15 միավորանոց կշռով,
 - մեկ ամփոփչ ստուգում՝ բանավոր: Հարցաթերթիկի յուրաքանչյուր տարբերակ պարունակում է 3 հարց՝ 30, 30, 40 միավորանոց կշռներով:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ

1. Գնահատումը կատարվում է 5 բաղադրիչով.
1. Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախումներ)
2. Բաղադրիչ 2-20% (ընթացիկ ստուգում 1-ին)
3. Բաղադրիչ 2- 20% (ընթացիկ ստուգում 2-րդ)
4. Բաղադրիչ 3-40% (ամփոփիչ ստուգում)
5. Բաղադրիչ 4-10% (ընթացիկ ակտիվություն)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:
- Ուսանողներին պարբերաբար կտրամադրվի անհրաժեշտ խորհրդատվություն:
- Ուսանողներին կտրամադրվեն անհրաժեշտ ուսումնա-օժանդակ նյութեր՝ կամ տպագիր կամ էլեկտրոնային տարբերակներով:
- Առարկան ուսումնասիրելիս ուսանողները պետք է օգտվեն համացանցի հնարավորություններից:
- Մոդուլային աշխատանքների ժամանակ ծածկաթերթիկների, գրքերի կամ այլ հուշող ուսումնական նյութերի առկայությունը արգելված է:
- Արտագրությունն արգելվում է, և աշխատանքը գնահատվում է զրո:

Հ/Հ	Թեմա	Լսարանային ժամեր					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատաժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատաժամանակը
		Դասախոսություն	Գործնական	Լաբորատոր	սեմինար	Ուս. պրակտիկա		
1.	Դասընթացի նպատակը, նշանակությունը, խնդիրները և կառուցվածքը	2					-	2
2.	Հայկական սփյուռքի ձևավորման օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ պատճառները	2					1	3
3.	Հայկական սփյուռքի ձևավորման և զարգացման պատմաշխարհագրական ընթացքը – 1-ին փուլ	2					1	3
4.	Հայկական սփյուռքի ձևավորման և զարգացման պատմաշխարհագրական ընթացքը – 2-րդ փուլ	2					1	3
5.	Հայկական սփյուռքի ձևավորման և զարգացման պատմաշխարհագրական ընթացքը – 3-րդ փուլ	2					1	3
6.	Դասական և ժամանակակից սփյուռքի ձևավորման առանձնահատկությունները	2					1	3
7.	Հայկական սփյուռքի տարաբնակցման ժամանակակից պատկերը	2					1	3
8.	Հայկական սփյուռքի ձևավորման աշխարհագրական պատճառները				2		1	3
9.	Հայկական սփյուռքի ձևավորման և զարգացման պատմաշխարհագրական ընթացքը				2		1	3
10.	Դասական և ժամանակակից սփյուռքի ձևավորման առանձնահատկությունները				2		1	3
11.	Հայկական սփյուռքի տարաբնակցման ժամանակակից պատկերը				2		1	3
12.	Հայկական սփյուռքի տարաբնակցման ժամանակակից պատկերը		2				-	2
13.	Հայկական սփյուռքի հյուսիսամերիկյան արեալ: ԱՄՆ կենտրոն	2					1	3
14.	Հայկական սփյուռքի հյուսիսամերիկյան արեալ: Կանադա կենտրոն	2					1	3
15.	Հայկական սփյուռքի հյուսիսամերիկյան արեալ				2		1	3
16.	Հայկական սփյուռքի լատինամերիկյան արեալ	2					1	3
17.	Հայկական սփյուռքի լատինամերիկյան արեալ				2		1	3
18.	Հայկական սփյուռքի հյուսիսամերիկյան և լատինամերիկյան արեալներ		2				-	2
19.	Հայկական սփյուռքի ասիական արեալ: Մերձավորարևելյան տարածաշրջանի Վրաստան, Իրան, Թուրքիա կենտրոններ	2					1	3
20.	Հայկական սփյուռքի մերձավորարևելյան տարածաշրջան: Լիբանան կենտրոն Կենտրոնասիական և հեռավորարևելյան տարածաշրջաններ	2					1	3
21.	Հայկական սփյուռքի ասիական արեալ: Մերձավորարևելյան տարածաշրջան				2		1	3
22.	Հայկական սփյուռքի ասիական արեալ: Լիբանան կենտրոն				2		1	3

23.	Հայկական սփյուռքի ասիական արեալ: Կենտրոնասիական և հեռավորարևելյան տարածաշրջաններ				2		1	3
24	Հայկական սփյուռքի ասիական արեալ		2				-	2
25.	Հայկական սփյուռքի եվրոպական արեալ: Արևմտաեվրոպական տարածաշրջան	2					1	3
26.	Հայկական սփյուռքի եվրոպական արեալ: Հյուսիսեվրոպական տարածաշրջան	2					1	3
27.	Հայկական սփյուռքի եվրոպական արեալ: Հարավեվրոպական տարածաշրջան	2					1	3
28.	Հայկական սփյուռքի եվրոպական արեալ: Արևելաեվրոպական տարածաշրջան	2					1	3
29.	Հայկական սփյուռքի եվրոպական արեալ: Արևմտաեվրոպական և Հյուսիսեվրոպական տարածաշրջաններ				2		1	3
30.	Հայկական սփյուռքի եվրոպական արեալ: Արևլաեվրոպական և Հարավեվրոպական տարածաշրջաններ				2		1	3
31.	Հայկական սփյուռքի եվրոպական արեալ		2				-	2
32.	Հայկական սփյուռքի ռուսական արեալ	2					1	3
33.	Հայկական սփյուռքի ռուսական արեալ				2		1	3
34.	Հայկական սփյուռքի ավստրալական արեալ	2					1	3
35.	Հայկական սփյուռքի ավստրալական արեալ				2		1	3
36.	Հայկական սփյուռքի ռուսական և ավստրալական արեալ		2				-	2
37.	Հայաստան-սփյուռք գործակցություն	2					1	3
38.	Հայաստան-սփյուռք գործակցություն				2		1	3
39.	Համասփյուռքյան կառույցների աշխարհագրություն	2					1	3
40.	Համասփյուռքյան կառույցների աշխարհագրություն				2		1	3
Ընթացիկ ստուգում 1								2
Ընթացիկ ստուգում 2								2
Ամփոփիչ ստուգում								2
Ընդամենը								120